

A Magyar Nemzeti Művelődési Intézet közlönye Budapest

CSONGRÁDI UJSÁG

Független politikai, társadalmi és közgazdasági lap. ■■■■ Megjelenik csütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kossuth Lajos-tér 9. szám.
Telefonszám: 49. Csekk száma: 15710.

Szerkesztő:
FORGÓ FERENC

ELŐFIZETÉSI ÁR HAVONTA: helyben 50 f.,
vidékre 70 f. Hirdetések milliméter soronként 5 f.,
szövegközötti reklámhir és nyiltér sora 20 f.
— Állandó hirdetőinknek árendemény. —

Telepítés – annuitás

Irta: Csikvándi Ernő gazd. főtan., orsz. gyűl. képviselő

Amióta Albrecht királyi herceg megtartotta a telepítési ankétot, azóta nagyon sokat és sok helyen foglalkoztak ezzel a kérdéssel, előadói emelvényeken, társadalmi egyesületekben és a sajtóban is. A *Nemzeti Munkaterv* egyik sarkalatos pontja ez és kormányunk is és főképpen a földművelésügyi miniszter ur gyakran említi a telepítés szükségességét.

A telepítés történelmi vonatkozásainál nem akarok időzni. A török hódítások és a kuruc-labanc háborúk alatt üresen és lakatlanul maradt területeket német telepesekkel telepítettek be, akik olyan kiváltságokat kaptak földesuraiktól, amelyeket a mi saját jobbágyainknak, a mi magyarjainknak sem adtak meg. Zárt községekbe telepítették őket és a mi népünkkel szemben még az a fölényük is megvolt, hogy nyugatról jöven, nagyobb gazdasági kultúrával bírtak, azonkívül kereskedelemmel, iparral is foglalkoztak és így nem lévén kitéve az időjárási és a terményértékesítési viszonyok változosságának, jobban megerősödtek.

Ilyen telepesek voltak a *szászok*, akik szinte államot csináltak az államban, mert gyenge és a nemzetiségeket pártoló királyainktól nagy monopóliumokat tudtak kiverekedni. A *szerb* telepesek még a köznemeseknél is nagyobb gazdaságjogokat élveztek, azonkívül kezükben volt egy időben majdnem az egész magyar állatkereskedelem és a gabonakereskedelem egy része, nem csoda tehát, hogy megerősödtek. Ezt csak azért említem, mert ebből is látszik, hogy csak azok a telepesek vernek gyökeret, akik mindenféle kiváltsággal vannak megáldva.

A *magyar* telepítések tulajdonképpen egyetlen vonalon sem sikerültek. Mindaddig, amíg az infláció révén nem sikerült a gazdáknak adósságukat rendezni, ők is küzdöttek az annuitások törlesztésével. Minduntalan halasztást kellett nekik is adni, az 50 éves amortizációs időszakot újra és újra meg kellett hosszabbítani, a kamatot és a hátralékokat újra és újra kellett a tőkéhez csatolni. A legújabb telepesek közé sorozhatjuk a *földbirtok-reform során földhöz* juttatottakat.

Elismerhetjük, hogy ez bizony *nem sikerült*. Olyanoknak adtunk földet, akiknek nem volt egyébök, mint az a föld, amelyet kaptak. Ezt megmunkálni nem bírták és ha megmun-

kálták, munkauzsorával munkálták meg. Jószáguk nem volt, hogy a földet jövedelmükbe helyezték, tehát kizsárolták a földet és már azért sem képesek fizetni, mert a föld nem terem. Még rosszabbul sikerültek azok a parcellázások és telepítési próbálkozások, amelyeket a nagy konjunktúra idején tettek bankok, állam és magánosok. Ezek olyan telepítések, hogy az a tizholdas kisgazda, aki egy másik tizholdat vett magának és annak az új tiz holdnak 50 százalékát lefizette készpénzben, magas áron, azonkívül fizette tiz, vagy tizenkét esztendeig az annuitásokat, ma már szívesen lemondana arról a földről, amit kapott, lemondana a befizetett annuitásokról is, csak meg tudná tartani azt a tiz hold földet, amely eredetileg volt neki. És ha a *gazdajogi rendelet* nem jött volna, akkor ezeket a telepeseket, ezeket az igazi telepeseket telepítették volna ki elsősorban, nemcsak új birtokukból, hanem a régiekből is.

Az első teendő tehát, ha a telepítéshez akarunk fogni, hogy a mult hibáit orvosoljuk. Amíg az annuitásokat nem fizeti senki, amíg kimozdítási eljárások vannak folyamatban, addig ne gondoljunk új telepítésre. Előbb ezt kell likvidálni, mert enélkül csak

rossz példák lebegnek az új telepesek előtt. Ha megmaradunk emellett a szisztéma mellett, akkor ezek az új telepesek — bármilyen igazságosan és kedvezően állapítanak meg az annuitásokat — mivelhogy az ingyen föld a legolcsóbb földnél is olcsóbb, inkább elődeik módszerét vennék át, tehát nem fizetnének.

A mult telepítési hibái közé sorolom azt is, hogy a telepítéseket olyan birtokokra vetették, amelyek a régi tulajdonosoknak sem hoztak jövedelmet. Ezek a birtokok azért ajánlották fel birtokaikat telepítés céljára, mert ezeken a földeken ők maguk sem tudtak jövedelmezően gazdálkodni, vagy pedig, mert a birtokok földrajzilag olyan kedvezőtlen helyzetben vannak, hogy a vasutól való távolsága oly nagy, hogy terményeiket csak tetemes veszteséggel vihették piacra. És ha ez hiba volt a nagybirtokoknál, akkor még nagyobb hiba és még nagyobb akadály volt a kisbirtokoknál, a telepeseknél, mert hiszen ezek terményeiket kisebb mennyiségben viszik a piacra, tehát annál jobban nyomja őket a fuvar. Fontos tehát, hogy a *telepítések a városok, főleg a főváros közelében* legyenek. A telepítés csak úgy fog sikerülni, ha megfelelő birtokon, teljesíthető feltételek mellett telepítünk!

Három helyen lesz az idén napköziotthon a gyermekek részére

Mint ismeretes, a város minden nyáron napközi gyermekotthont szokott létesíteni a nyári munkával elfoglalt munkások gyermekeinek számára. Ezideig két ilyen gyermekotthonba gyűjtötték össze nyáron a gyermekeket, az idén azonban *Piroska János dr.* polgármester — méltányolva a munkásszülők kérését — három ilyen napközi otthon felállítását rendelte el.

A nyári gyermekotthonokban július 1-től

írják be a gyermekeket, akik két hónapig lesznek gondozva. A napközi gyermekotthon a keresztvárosi iskolában, a piroskavárosi iskolában és a Vörösmarty-utca 20. sz. alatti házban lesznek. A keresztvárosi iskolában levő napközi otthon vezetésével a polgármester Forgó Margit és Pírlik Róza, a piroskavárosi vezetésével Kállay Ilona és Pintér Margit, a Vörösmarty-utcai otthon vezetésével pedig Udvardi Ilona tanítónőket bízta meg.

Szerelmi bosszúból megölte a testvéröccsét egy csanyteleki legény

Csanytelek közelében a héten véres testvérgyilkosság történt, szerelmi féltékenységgel. Kovács Mihály 26 éves fiatal gazdálkodó régebbi idő óta udvarolt Toth Julianna 19 éves leánynak, sőt a leányt el is jegyezte, de a házasságból nem lett semmi, mert a leány elhidegült a legénytől. Ugyanis Toth Julianna később megismerkedett Kovács Mihály öccsével, a 24 éves Kovács Józseffel és a fiatalok között mély szerelmek fejlődtek. *Egy darabig a fiatal leány eltitkolta Kovács Mihály előtt, hogy nem őt, hanem az öccsét szereti*, azonban a mult hetekben szenvedélyes jelenetek során megmondta

neki, hogy nem lesz a felesége, mert az öccsét szereti. Erre az idősebb fiú, aki változatlanul szerette az eset óta is a leányt, bosszút forralt.

Este következett el a véres bosszú órája. Amikor meglátta, hogy a fiatalok a kiskapuban beszélgetnek, rájuk kiáltott.

— Most meghaltok!

Majd a következő pillanatban, alig néhány lépés távolságból, közéjük lőtt a vadászfegyverével.

A sörétek a gyilkos indulatu legény öccsének a fejét és nyakát roncsolták össze ugyanarra, hogy nem sokkal később, mi-

előtt segítség érkezhett volna, meghalt. A leányt csak néhány sörét érte és a sérülése könnyebb természetű.

Kovács Mihályt a csendőrök letartóztatták. Kihallgatásakor azzal védekezett, hogy nem akarta megölni a fiatalokat, ellenben rájuk akart ijeszteni, azért hozta ki a fegyvert és azért lőtt — szerinte — vaktában a fiatalok felé. Ezzel szemben tanuk vannak arra, hogy Kovács Mihály az öccse és volt menyasszonya ellen bosszút fogadott és súlyosan ellene vallott a leány is. A testvérgyilkost bekisérték a szegedi ügyészség fogházába.

Jótevény volt Csongrád földjeire a csütörtöki eső

Csongrádi gazdakörökben egyre jobban panaszkodtak amiatt, hogy ismét nincs eső és ez az állapot nagyon kezdett már ártani a kukoricának, de főleg inkább a burgonyának.

A panaszkodások közepette csütörtökön reggel, de még inkább a délutáni órákban megeredt az eső és a legtöbb helyen szinte zuhogni kezdett. Ez az eső jó, bőséges csapadékot hozott és valóságos felüdülést a növényzetnek. Az eső nem egyforma mértékben esett mindenfelé a csongrádi határban, de azért szinte valamennyi tanyarésznek jutott belőle.

Gazdakörök véleménye szerint ez a csütörtöki eső nagyon jótevény hatása volt és sokat segített a szárazsággal küzdő gazdák helyzetén.

Julius 15-ig beváltják a bolettát

Vasárnap megjelent a hivatalos lapban a termérendelet. A július 1-én megszűnő boletta, ha nem használták fel, 1934. július 15-ig a postahivatalnál pénzre beváltható. A termelők a boletta szelvényeit 1934. augusztus 15-ig köztartozásaik fizetésére felhasználhatják. Az idei buzatermés értéke kerekén 257 millió pengőre tehető. Ezzel szemben a tavalyi nagy termés az októberi buzajegyzésen átszámítva, 273 millió pengős értéket képviselt. Az idei rozstermés pénzértéke az októberi jegyzés alapján 54 millió, a tavalyi 96 millió pengő volt. Nincs tehát lényegesebb eltérés az idei és a tavalyi termés pénzértéke között. Az idén nem vagyunk annyira kitéve a külföldi piacok szeszélyes árhullámzásának, hiszen buzafölöslegünk jórészt az osztrákok és az olaszok lefoglalták, ami nagy könnyebbségre fog szolgálni az országnak.

A gondokbamerült, küzdő csongrádi kereskedelem és ipar számára is megérkezett a legújabb rém: az illetékrázia

A csongrádi kereskedők és iparosok, akiket annyiféle adóval megraktak, már hetek óta egy újabb rém súlyos karját nyögik, ez pedig az illetékrázia nevet viseli.

Ügyvédek, kereskedők, iparosok, a jogkereső nagyközönség már hosszú idő óta panaszkodik, hogy mindenki eltéved az illetékekről szóló rendeletdszövegben. Összedők bozótja, hinárja az, amit egyszerű szóval illetékügynek neveznek, amely oly komplikált valami, hogy finanszeninek kell lenni ahhoz, hogy valaki kiismerje benne magát. Mi tartozik illeték alá, hogyan kell fizetni, mikor kell fizetni, — fenyegető megválaszolatlan kérdések ezek és a kérdések mögött sötétlik a büntetés, a szankciók fenyegető árnyéka. Illetékhatóság és leletezés — két gigászi mumus áll az egész kereskedelmi élet mögött s rázza dühös öklét mindenki felé. A homályos rendelkezések, félig magyarázott intézkedések következtében elmulasztott párfilléres vagy párpengős illetékből (mire leletezésé válik) hatalmas összeg lesz. Az elmulasztott illeték összeprésselt szívacs, s az illetékhatóságban, mintha vizbemártanak, ötszöröse, tizszerere, sokszorosra dagad.

Senki sem értheti félre mondatainkat. Az illetékeket le kell róni a törvényes ren-

delkezések értelmében. Hiszen ez az államnak olyan jogos bevétele, mint az adóbevétele, vagy mint a forgalmiadóváltás. Az illeték fizetése ellen senki sem emelheti fel a szavát, de igenis felemeli a szavát az egész kereskedelem az illetéklerovás, az illeték-behajtás mai rendszere ellen. Felemeli a szavát azért, mert ez a rendszer nem rendszer. Ez a rendszer rendszertelen s ebben a rendszertelenségben senki sem tudja, mit kell cselekednie, hogy megmenekülhessen a le-sújtó leletezéstől, a bírságbüntetés kiszabásától, amely nem elégszik meg az illeték behajtásával, hanem a legnagyobb foku jó-hiszeműség esetén is az elmulasztott illeték többszörösét követeli. Ebben a rendszertelenségben rendet kell egyszer már teremteni. Rendet kell teremteni már csak azért is, mert a kellő utasítás hiánya folytán olyan esetek fordulhatnak elő, amelyekről itt szomorúsággal be kell számolnunk. Hajmeresztő dologról van szó, nem kevesebbről, mint egy új büntetőexpedicióról, az illetékráziairól.

A pénzügyőrök hetek óta felbéllyegeztelen számolócédulák és feljegyzések után kutatnak. Ha a kereskedő a számolócédulára irt egy kis jegyzéket, hogy mondjuk 2 kg. só 40 fillér, vagy az iparos, hogy talpalásért 2.20 fizetve, akkor a pénzügyőrök lecsapnak ezekre a számolócédulákra, mondván, hogy a jegyzékre 2 filléres bélyeg dukál. És könyörtelen szigorával jön a büntetés! A büntetés pedig ötvenszeres! A számolócédula után tehát 1 pengő büntetést kell fizetni. És anélkül, hogy a kereskedőket meghallgatnák, kiküldik a büntetőpénzeket az ötvenszeresről! Nem muszáj fizetni. A kereskedő fellebbezhet, ha ki szabják rá a büntetést: a 2 fillér miatt az 1 pengőt, megírhatja fellebbezési kérvényét. Csak éppen bélyegét kell ragasztani és husz számolócédula 20 pengős büntetési összegnél már 5 pengős bélyeggel meguszhatja.

Értsük meg jól, nem számlákról van szó, amelyekre a kereskedő esetleg elfelejtette ráragasztani a számlabélyegét, egyszerű cédulákról van szó, amelyet a szakácsnőnek állítanak ki, hogy otthon el tudjon számolni a gazdájának, vagy a cipőért küldött gyetmeknek, nehogy spóroljon cukorra magának a cipőtalpalásért küldött pénzből.

Ilyen kis celtiket ezerszámba ad ki minden héten a kereskedő. Ilyen kis cédulákat leleteznek meg most ezer számba. Ez az illetékrázia!

Barthounak

Jól van, monsieur, jól... Éljen!
Elmondad a mondókád:
Bukarest ne féljen!
S mi megszoktuk a mókát
Párisból már régen.
A francia gloire-nép,
sajnos, ismerjük mi:
eszünkben van Rákóczi,
Kossuth Lajos, Zrínyi.
Aggancsostul eszi meg
szarvasát a boa:
a nagy világ »c' est moi»,
hát megostorozza.

Féltéglával verheted
felülünk most melledet:
hisz a lélek hálni
jár belénk, de fogtok még
kesztyűbe dudálni.
Volt egy Sedan, Mont-Saint-Jean,
van még Sedan hátra,
szállítja majd a Balkán
a patkányt kosárba.
S mi kívánjuk, glorie-nép,
hogy szép Párisokban
ízés húskor traktáljon
lopott aranypokkban.

Az igazság nagy folyam,
mindent magával ragad
s sok a mellékága:
nem omlik annyi folyó
a széles Dunába.
De sok csapadék van még
fenn a levegőben,
s a földre hull majd egy nagy
vidám esőzében.
Akkor majd mi verjük rád
az ablakot, Barthou,
s végórásban látnod kell:
messze vagy a parttúl.

L. J.

Olvasson Csongrádi Ujságot!

Ha izléses,
szép és olcsó
SZOBAFESTÉST
akar, keresse
fel **SINEGER** szobafestőt
Halpiac-utca 7. szám alatt.

Ugyanott egy jó fiu tanulóknak felvétetik

HIREK

— **Dr. Pálffy József lett Szeged polgármestere.** Szerdán este rendkívüli közgyűlésen töltötték be Szeged polgármesteri székét. Három pályázó vett részt a választási küzdelemben, Pálffy József dr. helyettes polgármester, Széchenyi István dr. ügyvéd és Kelemen László törvényszéki bíró. Az izgalmas választás során Pálffy József dr. ra 124 szavazat, Széchenyi István dr.-ra 49. Kelemen László dr.-ra 12 szavazat esett, így Pálffy József dr.-t már az első menetben abszolút többséggel Szeged város polgármesterévé választották. Tóth Béla dr. lett a helyettes polgármester, Katona István dr az új ténacsnok.

— **Találkozó.** Múlt vasárnap között hirdetésemet azzal helyesbítem, hogy nem 1/2 10, hanem 3/4 8 órakor gyűlekezünk a polg. leányiskola IV. osztályában és onnan testületileg megyünk a templomba. *Szász Edit.*

— **A CsAK választmányi ülése.** A CsAK választmányja július 2-án hétfőn este 8 órakor ülést tart, melyre a választmányi tagokat ezuton hívja meg.

— **Vértes Miksa lett a szegedi kereskedelmi és iparkamara elnöke.** Pénteken, Péter és Pál napján választotta meg a szegedi kereskedelmi és iparkamara a múlt hónapban elhunyt Wimmer Fülöp elnök utódját. Két jelölt volt az elnöki állásra: Vértes Miksa kormányfőtanácsos, szénnagykereskedő és Körmendy Mátyás oszággyűlési képviselő, aki egyben a szegedi ipartestületnek is az elnöke. A választást meglehetősen nagy érdeklődés előzte meg. A kamara 64 beltágja közül 60 jelent meg az ülésen és a leadott 60 szavazat közül 31 Vértes Miksára, 29 szavazat pedig Körmendy Mátyásra esett. Ilyenformán két szavazat-többséggel Vértes Miksát választották meg a szegedi kereskedelmi és iparkamara elnökévé.

— **Orvosí hír.** Dr. Genud Bernát fogorvos a budapesti fogorvosi továbbképző tanfolyamról megérkezett és rendelését Sziváktér 22. sz. alatt (Ausländer mellett) újból megkezdte.

URÁNIA

HANGOS MOZI

Vasárnap, július 1-én d. u. 1/2 5, 1/2 7
és este 1/2 9 órakor

MAGYAR HANGOS HIRADÓ
STAN és PAN a tilosban.
Falrengető burleszk.

ÉN MA ÉLEK!

Dráma 11 felvonásban.

JOAN CRAWFORD

és GARY COOPER,
A két világhírű „Metro Star” főszereplésével.

Világszenzáció! Világszenzáció!
Bejárat a Justh Gyula-utcai kapun.

Csongrádi piaci árak

1934. június 29.

Tiszta buza* 1 mm.	11.-
Rozs*	1 " 5.-
Árpa	1 " 8.-
Zab	1 " 9.-
Köles	1 " 10.-
Bab	1 " 11.-
Kukorica	1 " 9.-
Csov. kukor.	1 " 6.-

*Boletta 3 P.

Félbarna kenyér kgr.	—,2
Barnakenyér	" —,2
Rozskenyér	" —,2
Nullásliszt	" —,3
Főzöliszt	" —,2
Kenyerliszt	" —,2
Rozsliszt	" —,2
Hizott lud	" 0,7
Hizott kacsa	" 0,7
Tyuk	" 0,7
Csirke	" 1,1
Pulyka kgr.	0,45—0,50
Tojás darabja	0,3
Marhahus	" 0,9
Juhus	" 1.-
Sertéshus	" 1,2
Olvasztott zsír	" 1,4
Háj	" 1,3
Szalonna	" 1,2

Julius végén megjelennek a köztisztviselői nyugdíjazások

Az új nyugdíjtörvény alapján a kormány július 1-én végrehajtja azokat a nyugdíjazásokat, melyeket a törvényjavaslat elkészítésekor elhatározott. Nemcsak a köhatárt és a szolgálati idő betöltöttéket fogják nyugdíjba küldeni, hanem a törvény értelmében olyanok is, akiknek munkássága ellen munkakészség, szorgalom, osztályozás vagy más okból kifogás emelhető.

Annakidején Gömbös Gyula miniszterelnök 2500 alkalommal emelt nyugdíjazást írt elő a közalkalmazottak körében. Ezek között vannak magasállású tisztviselők is, különösen a belügyminisztériumban és a igazságügyminisztériumban. A szolgálati időt letöltötték közül mindössze egy-két tisztviselőt fognak visszatarítani. Nagyjobbabszabású előléptetés nem lesz, inkább csak címadohányozás, mégpedig olyan mértékben, amilyen mértékű a nyugdíjazás lesz. Az üresedésben levő állásokat azonban egyelőre egyik betöltik.

A nyugdíjazásokról és előléptelésekről szóló rendelet a hivatalos lapban fog megjelenni.

MOZAIK

szőnyeg 30 fillérért kapható méterenként A SZILBER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉSBEN

Csongrádi piaci árak.

1934. június 29.

buza* 1 mm.	11.— P
1 "	5.— "
1 "	8.— "
1 "	9.— "
1 "	10.— "
1 "	11.— "
ca 1 "	9.— "
kukor. 1 "	6.— "
etta 3 P.	
na kenyér kgr.	—26 P
enyér	—24 "
nyér	—22 "
iszt	—30 "
zt	—27 "
iszt	—24 "
zt	—20 "
ud	0.70 "
kacsa	0.70 "
"	0.70 "
"	1.10 "
kgr. 0.45—0.50	
arabja	0.3 "
us	0.90 "
"	1.— "
us	1.20 "
ott zsir	1.40 "
"	1.30 "
a	1.20 "

Július végén megjelennék köztisztviselői nyugdíjazások

nyugdíjtörvény alapján július 1-én tja azokat a nyugdíjkat, melyeket a törzslat elkészítésekor zott. Nemcsak a korús a szolgálati időt eket fogják nyugdíjdeni, hanem a törzselmében olyanokat ek munkássága ellen észség, szorgalom, zás vagy más okból emelhető.

idején Gömbös Gyuzterelnök 2500 alkalozozatos nyugdíjazbeszél. Ezek között magasállású tisztvkülönösen a belsüzgymintériumból. alai időt letöltöttek mindössze egy-kétöt fognak visszatargyobb szabásu előnem lesz, inkább adományozás, mégyan mértékben, amittékü a nyugdíjazás üresedésben levő azonban egytöltik.

gdijazásokról és előkről szóló rendelet os lapban fog meg-

DZAIK

reg 30 fillérért
tő méterenként
ILBER-FÉLE
KERESKEDÉSBEN.

— Az állami hozzájárulások ellen újra állást foglalnak a vidéki városok. Szentés város képviselőtestületének kérelmére egy ízben már felterjesztéssel fordult Csongrád vármegye törvényhatósága a kormányhoz a megyei városok költségvetését súlyosan terhelő állami hozzájárulások elengedése ügyében. Más törvényhatóságok is hasonló felterjesztésekkel éltek, de ezideig nem járt eredménnyel megmozdulásuk. Győr város törvényhatósági bizottságának kezdeményezésére mostan újabb állásfoglalásra készülnek a városok az állami hozzájárulások ellen. Az erre vonatkozó átiratot a város és a megye is megkapta. Egész biztosan mindkét közület magáévá teszi a győri kívánságokat és részt kérnek abból az akcióból, amelyet a városok és vármegyék közös erővel kívánnak lefolytatni ennek az égető kérdésnek végleges és megnyugtató rendezésére.

Vakulya Mária érettségizett tanítónő gimnazisták, képzősök, polgáristák, elemisták tanítását bármely tantárgyból elvállalja. Iskola-utca 9.

— **Tüzesetek.** Lovas Pál 321. sz. tanyáján csütörtökön éjjel tűz ütött ki, amely az egész tanyaépületet elpusztította. — Junius 29-én délelőtt Sándor B. József 554. számú tanyáján pusztított a tűz: az egész tanyaépület és a mellette levő istálló a lángok martaléka lett. — Junius 25-én Nagytóka Mihály tanyáján belső tűz okozott károkat. — Junius 26-án Sebők Miksa Uri-utca 19. sz. lakásán a fürdőszobában ütött ki tűz, amelyet sikerült eloltani, mielőtt nagyobb kárt okozhatott volna.

— **Nagy visszaélések a szegedi rendőrségen.** Szegednek nagy szenzációja van, az államrendőrség ottani kapitányságánál sorozatos visszaéléseknek jöttek a nyomára. Az autó és motoros ügyeket kezelő osztálynál történtek a visszaélések, évekre visszamenőleg. A vizsgálat során szerdán délelben felfüggesztették állásuktól Papp Menyhért dr. rendőrtanácsost, Halász Károly dr. rendőrkapitányt, Thieri Lajos dr. rendőrtanácsos, a községi és Weber Árpád dr. rendőrtanácsos, a békéscsabai államrendőrség kapitányságának vezetője ellen pedig fegyelmi vizsgálatot rendeltek el. Az utóbbi két rendőrtiszt ugyanis előzőleg Szegeden teljesített szolgálatot.

— **Két hétre felfüggesztik a a buza tőzsdei jegyzését.** A budapesti tőzsde tanácsa tegnap elhatározta, hogy mivel a külföldi államokkal kötött kereskedelmi szerződések alapján ezidőszereint folyamatban lévő buzatárgyalások befejezve nincsenek, július elsejétől kezdve további intézkedésig, de legkésőbb július 15-ig a buza készáru jegyzését felfüggeszti. A készáruüzleti forgalom árjegyzését felfüggesztő rendelet nem jelenti a készáruüzleti forgalom szünetelését, csupán a hivatalos ármegállapítás fog szünetelni.

ANYAKÖNYVI KIVONAT

1934. június 24-től — június 30-ig bezárólag.

Születések: Ötvös Erzsébet, Dányi András, Gáspár László, Tari Mária, Csányi István, Dombi Apollónia Piroska, Sági Mihály Péter.

Eljegyzések: Sebők András és Jakab Erzsébet, Kádár János és Kalapos Erzsébet, Horvát István Dezső és Garacsi Ilona.

Házasságkötés: Blaskovics Ferenc Patai Rozáliával.

Halálozások: Vincze Lajosné Pozsár Mária 25 éves, Bujáki Balázs 75 éves. Ujszászi Margit 6 napos, Deák László 1 hónapos, Biró Pál 79 éves.

ELADÓ

16 és fél magyar hold föld a Forgó G. Pál-féle kettőshalmi földből

Megbizott: **Dr. Bálint Lajos** ügyvéd

Építkezési anyagok legjobb beszerzési forrása

Az építkezni szándékozó közönséget értesítjük, hogy gyártelepünkön **falítégla, járda-tégla, ^{20/20-as, 30/30-as} és 6 sarku padozat-tégla, kémény- és oszlop-tégla, sima- és idom nyersfalazat-tégla, kut-tégla, kemence-tégla, továbbá hornyolt és hódfarku tetőcserép** bármely mennyiségben mélyen leszállított gyári áron kapható. Mielőtt szükségletét beszerezné, győződjön meg személyesen gyártmányaink igen jó minőségéről, azok méreteiről és árainkról.

Telefon: 43. **Mátray Építőanyaggyár Csongrád**

Csongrád megyei város polgármesterétől.

3432/1934. sz.

Hirdetmény

Csongrád megyei városban a sertéspestis szörványosan fellépett, miért is a következőket rendelem el:

Minden sertés tulajdonos köteles állatainak belső megbetegedését vagy elhullását bejelenteni.

Ily udvarok zár alá vétetnek s az ott levő egészséges állatok is csak külön engedéllyel szállíthatók el.

Ha a lezárt udvarok állományában a betegség megszűnik, bejelentendő, hogy a fertőtlenítés végrehajtható legyen.

Csongrád, 1934. évi június hó 27-én.

Dr. Pirocska János
polgármester.

Csongrád megyei város polgármesterétől.

3200/1934. szám.

Hirdetmény.

Értesítem azokat a gazdákat, kiknek vetőmag-kölcsön tartozásuk van, hogy tartozásukat, ha 1934. év október hó 1-ig kifizetik mézsánkénti 15 pengő helyett 8 pengővel törleszthetik.

Csongrád, 1934. évi június hó 30.

Polgármester megbízásából:

Luby Árvéd

főszámvevő, gazd. ü. o. v.

A kiadmány hitelül:

Csongrád, 1934. évi jun. 30.

Bogár

kiad. h.

Csongrád megyei város polgármesterétől.

2757/1934. sz.

Hirdetmény.

Felhívom a város területén lakó birtokosokat, hogy ha a határ bármely részén sáska vagy szöcske tömeges megjelenését észlelnék, azt a város gazdasági hivatalában haladéktalanul jelentésük be és abból legalább 10 darabot üvegbe vagy dobozba téve bejelentéskor hozzanak magukkal.

Csongrád, 1934. évi május hó 29.

Polgármester megbízásából:

Luby Árvéd

főszámvevő, gazd. ü. o. v.

Csongrád megyei város polgármesterétől.

3252/934. sz.

Hirdetmény.

Fgyelmeztetem a lakosságot a Belügyminiszter ur 212.000/1933. B. M. sz. körrendeletére, amelyet kivonatban az alábbiakban közlök:

A hastyphus (hasihagymáz, typhus abdominalis) hazánk egyik legveszedelmesebb fertőző betegsége, amely egy a megbetegedések

nagy halálozási arányszámánál, mint a fertőzés rendkívül könnyű voltánál fogva közegészségügyünk egyik legnagyobb ártalmát jelenti.

A hastyphus fertőző csirái leginkább étellel, vagy itallal, a szájon keresztül jutnak a szervezetbe.

Az étel és italneműek pedig, részint a hastyphusbetegségben szenvedő részint a betegségből már kigyógyult oly egyének fertőzik, akik a betegség kórokozó csiráit gyógyulásuk után is hosszú időn keresztül magukban hordják az u. n. bacillusgazdák. Az ilyen egyének ürülékei óriási számban tartalmazzák a fertőzést okozó csirákat, amelyek részint szennyes kéz, vagy ruhanemű, részint az ilyen területet ellepő legyek közvetítésével kerülnek azután az élelmiszerekre.

Ritkább az az eset, hogy a helytelenül megépített árnyékszék fertőző tartalma a közelfekvő kutba szivárgott és annak vizét megfertőzve terjeszti e ragályos betegséget. A fenti esetek különösen olyan helyeken fordulnak elő nagyobb számban, ahol az ürülékanyagok eltávolítására megfelelő csatornaberendezés nincs és ahol az emberi ürülék befogadására helyesen nem épített árnyékszékek hiányoznak.

Miután a fertőző betegség száma a múlt év folyamán a fokozottabb elővigyázati intézkedések ellenére oly nagy mértékben emelkedett, hogy tartani lehet a betegségnak még nagyobb fokú elterjedésétől, illetőleg járványszerű kitörésétől, oly intézkedésekről kell gondoskodnom, amely a betegség terjedésének megállítására megfelelőnek tekinthető.

Ezért a hastyphus elleni védekezés tárgyában a következőket rendelem:

Minden község (város) köteles az 1908. XXXVIII. t. c. 1 § c pontjában előírt rendelkezések végrehajtására, általában a köztisztaság előmozdítására és megőrzésére fokozott figyelmet fordítani. E célból az erre hivatott szerveit kötelezem arra, hogy a jelen rendelet hatálybalépése után házról-házra járva meggyőződjenek arról, hogy az utcák, különösen a házak udvarának tisztasága, elsősorban pedig az emberi ürülék trágya, a szemét a trágyalé és a szennyvizek elhelyezése, illetőleg levezetése és eltávolítása a közegészségügyi követelménynek megfelelő-e.

Oly helyeken, ahol megfelelő árnyékszék (pöcegödör) nincs, a ház tulajdonosát, illetőleg felelős kezelőjét szabályszerű közegészségügyi véghatározattal kötelezni kell, vízhatlan falazatú, jól zárható fedéllel ellátott csukótt, a közegészségügy követelményeinek megfelelő árnyékszék (pöcegödör) záros határidőn belül való felállítására, illetőleg átalakítására. Oly esetben, amikor e rendelkezés a tulajdonos szegénysége miatt keresztül nem vihető, legalább egy vastag (kb. 20 cm.) agyagréteggel jól kidöngölt hézagmentes

Öt szobás lakóház gazdasági melléképületekkel a város központjában **eladó,**

vagy aug. 1-re kiadó. Bővebb felvilágosítással a Rásonyi Papp Pál-féle ügyvédi irodában **Wimmer Ferenc** dr. szolgál

3 és fél hold szőlőföld eladó.

Megbízott: **Dr. Bálint Lajos** ügyvéd.

befedhető gödör készítését kell elrendelni. Az ily tárgyban hozott hatósági végrehajtásokat azonban az esetleg benyújtott fellebbezésre való tekintet nélkül, haladéktalanul végre kell hajtani.

A község (város) közönségét nyomatékosan kell figyelmeztetni, hogy ürületek saját jól felfogott érdekében csakis az árnyékszéknek gödrébe ürítse. Járvány esetében az árnyékszéknek naponta frissen készített meszteljjel való fertőtlenítését kell elrendelni.

Gondot kell fordítani továbbá a fennidézett törvények alapján az ivóvíz tisztaságának megóvására is. Ezért az ivóvizet szolgáltató kut környékén, legalább 10 méteres sugaru körben árnyékszék, pöcegödört, trágyadombot vagy más szennyező berendezést létesíteni, továbbá ruhát, fehérneműt, valamint edényeket mosni nem szabad. A kutat jól zárható fedéllel kell ellátni és a kut környékét olyképpen kell feltölteni, hogy az elhasznált víz a kutba vissza ne folyhasson. Olyan helyeken pedig, ahol a kuthoz itatásra állatokat is hajtának, nehogy az állatok a talajt sárrá tapossák, a kut környékét kavicssal, kövel, vagy téglával kell burkolni. Az állattartásra szolgáló vályut a kuttól legalább 5 m. távolságra szabad csak elhelyezni. A kutvedreket kereszthuzattal kell ellátni, hogy a vízmerő saját edényét a vederbe ne márhassa.

Azt a házat, (lakást) amelyben hastypus megbetegedés történt, feltűnő, illetőleg könnyen észrevehető helyen vörös (fertőző) cédulával kell megjelölni, amelyet addig eltávolítani nem szabad, amíg a hatósági záró fertőtlenítést nem fogantatosították. Az ily házba (lakásba) a közvetlenül odatartozó egyének, továbbá az orvoson, ápolón, vagy fertőtlenítőn kívül senki be nem léphet.

A hastypusban szenvedő beteget az egészségesektől el kell különíteni, illetőleg amennyiben ez keresztül nem vihető, kórházba kell szállítani.

Miután a légy egyik legnagyobb terjesztője a betegségnek a beteg szobájában és az egész lakásban megfelelő számú légyfogót, vagy légyölő papírt, vagy más erre a célra szolgáló légyölőberendezést kell elhelyezni. Az ilyen célra szolgáló papírt kicserélés alkalmával el kell égetni. Kívánatos a betegszoba ablakát hálóval (organtin árétháló) ellátni a legyek bevándorlása ellen. A beteg ürülékét (bélisár, vizelet) köpetét ágytálcában, vagy fedéllel ellátott más edénybe kell felfogni, meszteljjel fertőtleníteni s ezt csak 2-3 órai állás után szabad az árnyékszékbe önteni. A beteg által használt ágyneműt, fehérneműt és edényeket, valamint egyéb használati tárgyakat az orvos előírása szerint gondosan kell fertőtleníteni. A beteget ápoló személyt az egyéni fertőtlenítés (védekezés) feltételeire gondosan ki kell oktatni.

Az árnyékszékbe minden nap bőven kell meszteljet önteni, a légyálcák szaporodásának megakadályozása végett. Kívánatos ugyan e célból az árnyékszék, vagy pöcegödör hig tartalmára olajsalakot (utcai öntöző olajat) vagy petróleumot önteni.

Megjegyzem, hogy körrendeletem végrehajtását közegészségügyi kerületi főfelügyelőim útján magam is ellenőriztetni fogom s a mulasztó közeggel szemben a legszigorubb fegyelmi felelősségrevonást fogom alkalmazni.

Budapest 1933. évi április hó 5-én.

Utíz **dr. Keresztes Fischer Ferenc** s. k. m. kir. belügyminiszter.

Midőn a fenti B M rendelet szigorú betartására a közönséget felhívom, elrendelem az árnyékszék és trágyagödörök a rendeletben előírt módon átalakításának vagyis jól záró fedéllel látásának el.

Felhívom a városi kerületi orvos urakat, hogy ők maguk személyesen is házról-házra járva a rendeletben előírtak betartásá-

ról győződjenek meg és figyelmeztessék a lakosságot s utasításokkal lássák el a rendeletben előírtakra vonatkozólag. Felhívom a városi és külterületi kézbesítőket és a városi gyeptestereket, hogy szintén házról-házra járva figyelmeztessék a lakosságot és a hiányokról tegyenek jelentést a kerületi orvosi uraknak.

Mindazokról, akik **július hó 10-ig** nem alakítják át előírás szerint árnyékszéküket, árkot és trágyadombjaikat nem írtik ki, a városi kerületi orvos urak tartoznak írásbeli jelentést tenni a főorvosi hivatal útján hoztam, hogy ellenük a kihágási eljárást haladéktalanul megindíthassam.

Csongrád, 1934. június hó 15-én

Dr. Pirooska János
polgármester.

Vegyen „Csongrádi Ujság”-ot!

Július 1. vasárnap

5.15 Hírek. — 10 Református istentisztelet. — 11 Egyházi ének és szentbeszéd. 12.30 A m. kir. Operaház tagjából alakult zenekar. Szűretben „Rádióna. k.” Elmondja Papp Jenő. — 2 Polydor—Brunswick hang-
lemezek. — A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata. — 3.45 Berend Endre szalonzenekara. — 4.30 Cholnoky Jenő dr. egyetemi tanár előadása. — 5 Népzei közvetítés Satorajauhelyről. — 6 Lugossy István haragotzik zongorakísérettel. 6.30 Közvetítés az új útegyversenypályáról, a „Hadsereg Sportversenyek” befejező ünnepségei. — 7.30 A rádió tárgysorsjáték húzása. 8.30 Vízpoló kupadöntő mérkőzés közvetítése a Császfürdőből. — 9.10 Hírek, sport- és ióversenyeredmények. — 9.40 Operatársulatok. 11.10 Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara.

Budapest II. 3—3.45 Odeon—Parlophon hanglemezek. — 7.35—8.15 Weidinger szalonzenekar.

Július 2. hétfő.

6.45 Torna. Utána His Master's Voice hanglemezek. — 10 Felolvasás. Közben Polydor—Brunswick hanglemezek. — 12.05 Ungvári Szalay Lajos és cigányzenekara. 1.30 Weingarten József zongrázik. Déry Margit énekel zongorakísérettel. — 3.30 A rádió diákfelőrája. 4 — Arányi Mária előadása. 5 Budapesti Koncert Szalonzenekar. — 6 A rádió tárgysorsjáték húása. — 7 Szatmári Tibor zongorázik. — 7.40 Megyeri Ella előadása. énekszámokkal. — 8.20 Lortzing: „Car és ács” c. operájának rövidített felvétele Polydor—Brunswick hanglemezek. — 8.55 Hegedüs Lóránt dr. előadása. — 9.20 Hírek, időjárásjelentés. — 9.45 A Budapesti Hangverseny Zenekar műsorának közvetítése a székesfehérvári Állat-és Növénykertből. — 11 Mohácsi Jenő dr. németnyelvű előadása. — 11.15 Kolompár Laci és cigányzenekara.

Budapest II. 6.05—8.30 Közvetítés az Angol Parkból.

Július 3. kedd.

6.45 Torna. Utána Odeon—Parlophon hanglemezek. — 10 Felolvasás. Közben Polydor—Brunswick hanglemezek. — 12.05 Endre Béla női tercettje. — 1.30 Állástalan zenészek szimfónikus zenekara. — 4 Lovik Károly előadása. — 5 Gödöllő Vidék József és cigányzenekara. — 6 A rádió tárgysorsjáték húzása. — 7 Haydu István és Herz Ottó dr. gordonka zongora szonátákat adnak elő. — 7.40 Möricz Zsigmond felolvasása. 8.10 Sportkabaré. — 10.10 Hírek, időjárásjelentés. — 10.25 A m. kir. Operaház tagjai-

ból a'aku't zenekar. — 11.30 Nógrády Gu'dó jazz-zenekara.

Budapest II. 6.05—7 His Master' Voice hanglemezek. — 7.05—7.35 Glangz Béla előadása.

Július 4. szerda.

6.45 Torna. Utána His Master's Voice hanglemezek. — 10 Felolvasás. Közben Polydor—Brunswick hanglemezek. — 12.05 Zeneári hangverseny. — 1.30 Kóczé Gyula és cigányzenekara. — 3.30 A rádió diákfelőrája. 4 Rosner Kálmán felolvasása. — Komjáthyé Füzessőry Mária zongorázik. — 5.30 Stille Antal előadása. — 6 Mand nts-szalonzenekar. 6.45 A rádió tárgysorsjáték húzása. — 7.45 Váci Gyula klarinátózik, zongorán kíséri Keleti Frigyes. — 8.15 Szudy Elemér előadása. 8.45 N. Tisnady Hona és Naday Béla előadóesije. — 10 Hírek, időjárásjelentés. — 10.20 Melles magyar vonósnégyes. — Kurina Simi és cigányzenekara.

Budapest II. 6.50—7.30 Mándi's szalonzenekara.

Apróhirdetések

Ebben a rovatban 10 szöveg 20 filléért közlünk hirdetéseket. Cim nélkül közölt hirdetésekről ingyen adunk felvilágosítást. Hirdetéseket minden időben felvesz a Szilber-könyvkereskedés.

Zöldkert-utca 3. számú ház kedvező feltételek mellett olcsón eladó. 3-2

A Vörös-gunyhó dűlőben 1 hold szőlő és kisebb-nagyobb mennyiségű hordó eladó. Értekezés Újhelyi-utca 11. szám. 2-2

1 házrész kiserét eladó Faragó István borkereskedő mellett. Értekezni lehet Kereszt-utca 24. sz. 3-3

2 csövű 16-os vadászfegyver teljesen jó állapotban eladó. Cim a kiadóban. 3-2

Szoba-konyha utcai lakás mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással, ártézi kuttal kiadó. Új-utca 46. sz.

Használt iskolai tankönyveket legmagasabb áron vesz a Szilber-könyvkereskedés.

Justh Gyula-utca 12. számú ház külső fele eladó. Értekezés ugyanott. 6-3

6 hold szántóföld 1 hold vidrei gyeppel a Mámái-dűlőben Gulyás Márton mellett eladó. Értekezni lehet Jegénye-utca 10. sz. 4-3

20 hl. fehér rizling-bor eladó. Cim a kiadóban. 3-2

Butorozott szobát, lehetőleg konyhával ke-resek júliusra a Tiszához közel. Ajánlatokat a kiadóba ármegjelöléssel kérek. 2-2

A város közelében másfélhold föld eladó; értekezni lehet Szentesi-utca 2. sz.

Arpád-utca 28. számú sarokház eladó. x1

5 személy teljes ellátását elvállalom. Értekezés Új-utca 40. szám alatt. 3-2

Kisfiás tehén eladó, Kereszt-utca 4 szám alatt, Polyák Pálnál. 3-3

20 hold föld, homokos szántó, tanyaépü-letekkel eladó. Cim a kiadóban. x92

Lakás, 3 szoba mellékhelyiségekkel kiadó. Kossuth Ferenc-utca 26. 2-2

30-40 kocsis trágyát vennék, Tary István kereskedő, Belváros.

4 középiskolát végzett leányt fogtechnikus tanulóknak felvesz Lindenfeld Albert fogtechnikai laboratoriuma Szivák-tér 22. sz. 3-3

Diákokat kosztra és lakásra vállalko a jövő tanévre. Cim a kiadóban. 7-7

Makulatura papir olcsó áron kapható a Szilber könyvkereskedésben. 3-3

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ. LAPTULAJDONOS:
BÓZVÁRI J. ANTAL
SZILBER-KÖNYVNYOMDA, CSONGRÁD.